

Sygn. akt: III AUa 1913/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Szybka (spr.)

Sędziowie: SSA Maria Padarewska - Hajn

SSO del. Joanna Kasicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Sztuka

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2014 r. w Łodzi

sprawy **J. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o przeliczenie emerytury,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. akt: VIII U 673/13,

1. zmienia zaskarżony wyrok i przyznaje J. M. prawo do przeliczenia emerytury z 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. 1969 – 1985, 1991 – 1993 ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru 93,76%;

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. koszty postępowania w drugiej instancji między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt III AUa 1913/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 stycznia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. J. M. prawa do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 4 lipca 2013r. Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił decyzję z dnia 18 stycznia 2013r. i ustalił, że do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury J. M. należy przyjąć wynagrodzenie według stawki zaszeregowania wynikające z zaświadczeń kwalifikacyjnych i protokołu egzaminacyjnego za okres od 1 kwietnia 1967r. do 31 grudnia 1972r. oraz za okres od 2 stycznia 1973r. do 31 grudnia 1973r. przy zastosowaniu normatywnego czasu pracy obowiązującego zgodnie z ustawą z dnia 18 grudnia 1919 roku ze zmianami oraz przy doliczeniu do wynagrodzenia wnioskodawcy za okres od 1 kwietnia 1967r. do 3 grudnia 1972r. dodatku za pracę w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach: J. M. pobiera emeryturę, której podstawa wymiaru została ustalona z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. z lat 1973-1985, 1988, 1989, 1991 - 1994, 1996. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 91,50%. Ubezpieczony w okresie od 1 września 1963 r. do 4 grudnia 1985 r. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł.. W dniu 21 grudnia 2012r. J. M. wniósł o przeliczenie wysokości emerytury i złożył następujące dokumenty: zaświadczenie kwalifikacyjne nr 138 z dnia 1 kwietnia 1967 r., w którym wskazano, że od 1 kwietnia 1967 r. został zaszeregowany do 3 kategorii ze stawką godzinową 5,20 zł; protokół z egzaminu przeprowadzonego przez Komisję Kwalifikacyjną z dnia 17 lipca 1969r., w którym wskazano, że komisja wnioskowała o przyznanie wnioskodawcy kategorii zaszeregowania V ze stawką 7,00 zł; protokół z egzaminu przeprowadzonego przez Komisję Kwalifikacyjną z dnia 8 sierpnia 1971r., z którego wynika, że komisja wnioskuje o przyznanie wnioskodawcy stawki 8,00 zł; protokół z egzaminu przeprowadzonego przez Komisję Kwalifikacyjną z dnia 2 stycznia 1973 r., z którego wynika, że komisja wnioskuje o przyznanie stawki 9,50 zł; zaświadczenie kwalifikacyjne nr 82 z dnia 28 kwietnia 1973 r., z którego wynika, że wnioskodawca od 1 maja 1973 r. został zaszeregowany do VII kategorii ze stawką godzinową 12,00 zł. Dalej Sąd Okręgowy ustalił, że w latach 1963 - 1972 pracowników obowiązywał normatywny czas pracy w wymiarze 46 godzin tygodniowo i 194 godzin miesięcznie, a stawka zaszeregowania osobistego wnioskodawcy wyniosła: od 1 kwietnia 1967r. 5,20 zł/godz., od 1 maja 1968 r. 6 zł/godz., od 1 sierpnia 1969 r. 7 zł/godz., od 8 sierpnia 1971 r. 8 zł/godz., od 2 stycznia 1973 r. 9,50 zł/godz., od 1 maja 1973 r. 12 zł/godz. Zgodnie z § 15 ust 1 Układu Zbiorowego Pracy w Budownictwie z dnia 15 marca 1971 wraz z załącznikami nr 1 do UZP w Budownictwie określającym zasady wynagradzania pracowników fizycznych premiowanie pracowników odbywało się według zasad i regulaminów uzgodnionych ze Związkiem i zgodnie z § 20 przy pracach w warunkach szkodliwych dla zdrowia pracownicy będą otrzymywać dodatkową zapłatę za każdą godzinę pracy w tych warunkach zgodnie z brzmieniem załącznika nr 8 zawierającego tabelę dodatków za pracę wykonywaną w warunkach szkodliwych dla zdrowia, niebezpiecznych lub uciążliwych. Zgodnie z § 2 ust 1 w przypadku wykonywania prac, dla których w tabeli przewidziano dwa dodatki jednocześnie przysługuje dodatek wyższy, zgodnie z ust. 2 dodatki przysługują tym pracownikom którzy pracują w warunkach wyszczególnionych w tabeli co najmniej 4 godziny dziennie, spełnienie tego warunku uprawnia pracownika do dodatku za wszystkie przepracowane godziny. Zgodnie z § 3 ust 1 pkt 1 spawacze i ich pomocnicy zatrudnieni w pomieszczeniach zamkniętych mają prawo do bezpłatnego otrzymywania 1/2 litra mleka dziennie z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia. Zgodnie z załącznikiem Nr 1 do UZP w Budownictwie § 5 wskazuje, że godzinowe stawki płac czasowych i osobistego zaszeregowania robotników ustala się z tabelą kategorii zaszeregowania i stawki za 1 godzinę i tak: 1-4,40, 2-4,60, 3-5,20, 4-6,00, 6-7,00, 6-8,00 zł, 7- 8-11,00 zł, 9-13,00 zł/godz. Zgodnie z ust 2 § 5 zaszeregowania robotników do poszczególnych kategorii dokonuje kierownictwo w uzgodnieniu z radą zakładową na me taryfikatora kwalifikacyjnego robotników budowlanych. Od 1 maja 1968 r. wnioskodawca uzyskał kwalifikację spawacza. W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione. Powołał się na treść art. 15 ust. 1, 2a, 6, art. 111 ust. 1, 2, 3 i art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 153, poz. 1227, ze zm.) oraz § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 149). Biorąc pod uwagę ustalony w sprawie stan faktyczny, treść żądań wnioskodawcy oraz przytoczone powyżej normy prawne, Sąd Okręgowy uznał, że istnieją podstawy do zmiany zaskarżonej decyzji. W ocenie Sądu przedłożone przez J. M. dokumenty oraz uszczegóławiające je zeznania świadka B. Ź. pozwalają na uwzględnienie odwołania i przyjęcie wynagrodzenia według stawki zaszeregowania wynikającej z zaświadczeń kwalifikacyjnych i protokołu egzaminacyjnego z okres od 1 kwietnia 1967 r. do 31 grudnia 1973r. i od 2 stycznia 1973 r. do 31 grudnia 1973 r. przy zastosowaniu normatywnego czasu obowiązującego zgodnie z ustawą z dnia 18 grudnia 1919 r. ze zmianami oraz doliczenia do wynagrodzenia wnioskodawcy za okres od 1 kwietnia 1967 r. do 31 grudnia 1972 r. dodatku za pracę w szczególnych warunkach. Wnioskodawca przedłożył w pełni wiarygodne i stanowiące miarodajny dowód osiąganych dochodów dokumenty płacowe w postaci: zaświadczenia kwalifikacyjnego nr 138 z 1 kwietnia 1967r., protokołu z egzaminu przeprowadzonego przez Komisję kwalifikacyjną z dnia 17 lipca 1969r., protokołu z egzaminu przeprowadzonego przez Komisję kwalifikacyjną z dnia 8 sierpnia 1971r., protokołu z egzaminu przeprowadzonego przez Komisję Kwalifikacyjną z dnia 2 stycznia 1973 r., zaświadczenia kwalifikacyjnego nr 82 z dnia 28 kwietnia 1973 r., zaświadczenia kwalifikacyjnego nr 598 z dnia 5 lipca 1968 r. W oparciu o powyższe

dokumenty jednoznaczne jest, że od 1 kwietnia 1967r. stawka zaszeregowania osobistego wnioskodawcy wyniosła 5,20 zł/godz.; od 1 maja 1968 r. stawka zaszeregowania wynosiła 6 zł/godz.; od 1 sierpnia 1969 r. stawka zaszeregowania osobistego wynosiła 7 zł/godz.; od 8 sierpnia 1971 r. stawka zaszeregowania osobistego wynosiła 8 zł/ godz.; od 2 stycznia 1973 r. stawka zaszeregowania osobistego wynosiła 9,50 zł/godz.; od 1 maja 1973 r. stawka zaszeregowania osobistego wynosiła 12 zł/godz. Należy zauważyć, że w latach 1963 - 1972 pracowników obowiązywał normatywny pracy w wymiarze 46 godzin tygodniowo i 196 godzin miesięcznie, zgodnie z ustawą z 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu. W ocenie Sądu za udowodnione należy także uznać, że wnioskodawca w spornym okresie czasu otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych. Okoliczność ta wynika przedłożonych przez stronę odwołującą aktów prawnych Układu Zbiorowego Pracy w Budownictwie z dnia 15 marca 1971 r. wraz z załącznikiem nr 1 do UZP w Budownictwie, określającym zasady wynagradzania pracowników fizycznych jak również z jasnych i logicznych zeznań świadka B. Ż.. Wnioskodawca pracował na stanowisku sprawcza i uzyskiwał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych.

Pozostałe elementy wynagrodzenia w postaci dodatku stażowego i premii nie zostały przez odwołującego się udowodnione. Zgromadzone dokumenty i akty prawne nie pozwalają na wskazania w jakiej wysokości mógł je wnioskodawca otrzymywać. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił w oparciu o § 2 ust. 1 i 2 w zw. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348, z późn. zm.).

W apelacji organ rentowy zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 k.p.c. polegające na wydaniu wyroku bez wyjaśnienia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i oparciu rozstrzygnięcia na błędnych ustaleniach faktycznych.

Wskazując na te zarzuty, wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I Instancji.

Zdaniem apelującego dokonanie ustaleń faktycznych zostało oparte na archiwalnych dokumentach z akt osobowych, które nie spełniają wymogu wystarczającego dowodu i to nie tylko z powodu braku danych o ilości faktycznie przepracowanych godzin uniemożliwiających obliczenie rzeczywistej wysokości płacy. Złożone dokumenty nie są angażami wskazującymi na faktyczne grupy zaszeregowania, tylko wnioskami i zaświadczeniami komisji kwalifikacyjnej, z których co najwyżej można uprawdopodobniać to bez wskazania konkretnych dat ich obowiązywania. Układ Zbiorowy Pracy obejmuje stan prawny na dzień 30.06.1971r., natomiast w sporze pozostają zarobki z lat 1967-1973. Zawarty w tym układzie taryfikator wynagrodzeń jest nieprzydatny z uwagi na brak odpowiednich dekretów płacowych i nadto nie zawiera postanowień, z których wynika, że wniosek komisji kwalifikacyjnej o przyznanie wyższej kategorii zaszeregowania faktycznie oznaczał wzrost stawki i od jakiej rzeczywistej daty. Przyjęcie dat wniosków jako terminu zmiany zaszeregowania jest fikcyjne, gdyż każdy wniosek podlega rozpatrzeniu i decydujący nie musi z zawartą w nim propozycją się godzić i ją akceptować.

Jak wynika z załącznika nr 8 do układu, którego czas wejścia w życie i obowiązywania jest nieokreślony - dodatek za pracę w warunkach szkodliwych nie przysługiwał za każdą pracę o jakiej mowa w rozporządzeniu RM z dnia 7.02.1983r., a jedynie za konkretnie i enumeratywnie wymienione np. spawanie w zbiornikach zamkniętych. Nie zostało wykazane, czy wnioskodawca taką pracę wykonywał. To, że wnioskodawca taki dodatek otrzymywał w latach 80-tych nie oznacza, iż miał też do niego prawo w latach 1967-1973.

Wnioskodawca wniósł odpowiedź na apelację domagając się jej oddalenia i zasądzenia kosztów, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny dodatkowo ustalił:

Przy uwzględnieniu stawek godzinowych wynagrodzenia od 1 kwietnia 1967r. do 30 kwietnia 1968r. – 5,20 zł, od 1 maja 1968r. do 31 lipca 1969r. – 6,00 zł, od 1 sierpnia 1969r. do 7 sierpnia 1971r. – 7,00 zł, od 8 sierpnia 1971r. do 31

grudnia 1972r. – 8,00 zł, od 2 stycznia 1973r. do 30 kwietnia 1973r. – 9,50 zł i od 1 maja 1973r. do 31 grudnia 1973r. – 12 zł. oraz pełnego wymiaru czasu pracy, podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wynosiła: w roku 1967 - 9079,20 zł, w roku 1968 - 13438 zł, w roku 1969 - 15010 zł, w roku 1970 - 16422 zł, w roku 1971 – 17382 zł, w roku 1972 – 18704 zł, w roku 1973 – 26193 zł.

20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia, to lata 1969-1985, 1991-1993. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z tych lat wynosi 93,76%.

(dowód: wyliczenie organu rentowego k. 123-127)

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja okazała się częściowo zasadna.

Skuteczny okazał się zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc. Rację ma skarżący, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do uwzględnienia w podstawie wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne w okresie od 1 kwietnia 1967r. do 3 grudnia 1972r. dodatku za pracę w szczególnych (szkodliwych) warunkach. Załączony do akt sprawy Układ Zbiorowy Pracy w Budownictwie z dnia 15 marca 1958r. obejmował stan prawny od dnia 30 czerwca 1971r. Z rozdziału III § 20 tego układu wynika, że przy pracach w warunkach niebezpiecznych, uciążliwych i szkodliwych dla zdrowia pracownicy otrzymywać będą dodatkową zapłatę za każdą godzinę pracy w tych warunkach, a wykaz tych prac, zasady przyznawania i wysokość dodatków określa załączniki numer 8 do układu. Załącznik numer 8 przewidywał dodatek w wysokości 1 zł. za jedną godzinę spawania w zbiornikach zamkniętych, ale pod warunkiem, że praca taka wykonywana była przez co najmniej 4 godziny dziennie (§ 1 i § 2 ust. 2 załącznika k. 41-42 akt sprawy). Taką samą treść miał Układ Zbiorowy Pracy w Budownictwie w okresie od 1 kwietnia 1967 do 30 czerwca 1971r. W § 22 układ ten przewidywał, że przy pracach w warunkach niebezpiecznych, uciążliwych i szkodliwych dla zdrowia, pracownicy otrzymywać będą dodatkową zapłatę za każdą godzinę pracy w tych warunkach, a wykaz tych prac, zasady przyznawania i wysokość dodatków określa załączniki numer 8 do układu. Załącznik numer 8 przewidywał dodatek w wysokości 1 zł. za jedną godzinę spawania w zbiornikach zamkniętych, ale pod warunkiem, że praca taka wykonywana była przez co najmniej 4 godziny dziennie (uwagi do UZP pkt 3). Ubezpieczony w piśmie procesowym z dnia 8 maja 2013r. podał, że dodatek za pracę w warunkach szkodliwych otrzymywali spawacze w pomieszczeniach zamkniętych. Z tym więc stanowiskiem pracy wnioskodawca wiązał swoje uprawnienia do tego dodatku. Tymczasem z materiału dowodowego sprawy nie wynika aby ubezpieczony pracował co najmniej 4 godziny dziennie jako spawacz w zbiornikach zamkniętych. Choć była to okoliczność sporna, czemu wyraz dał organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 10 maja 2013r. podnosząc, że tylko prace enumeratywnie wymienione w załączniku numer 8 min. spawanie w zbiornikach zamkniętych, uprawniały do dodatku za pracę w warunkach szkodliwych, a wnioskodawca nie wykazał, że przez cały sporny okres wykonywał tę pracę, ubezpieczony nie zaoferował żadnych środków dowodowych mogących potwierdzić ten fakt. Ubezpieczony załączył tylko protokoły i świadectwa kwalifikacyjne, z których wynika, że w spornym okresie od 1 kwietnia 1967r. do 3 grudnia 1972r., że pracował jako monter wewnętrznych instalacji sanitarnych i gazowych, jako ślusarz-spawacz, jako ślusarz, jako spawacz oraz, że dopiero od 1 maja 1968r. uzyskał kwalifikacje spawacza. Zatem powyższe dokumenty w żaden sposób nie dowodzą, że ubezpieczony wykonywał pracę uprawniającą do dodatku za pracę w warunkach szkodliwych. Także zeznania świadka B. Ż. nie udowadniają tego faktu, skoro świadek zeznała tylko tyle, że ubezpieczony pracował w warsztacie produkcji pomocniczej oraz, że były wypłacane dodatki za prace szkodliwe. Nadto świadek B. Ż. zeznała, że przed rokiem 1971 załącznik do UZP dotyczący dodatków za prace w warunkach szkodliwych obejmował więcej prac niż załącznik znajdujący się w aktach sprawy, ale zeznania te w tym zakresie nie znajdują potwierdzenia w załączniku numer 8 do UZP obowiązującego od 1967r. do 30 czerwca 1971r. Stąd też podzielić należy stanowisko apelującego, że brak było podstaw do uwzględnienia w okresie od 1 kwietnia 1967r. do 3 grudnia 1972r. w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne dodatku za pracę w szczególnych (szkodliwych) warunkach.

Nietrafnie natomiast organ rentowy kwestionuje ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w okresie od 1 kwietnia 1967r. do 31 grudnia 1973r. przy zastosowaniu stawki godzinowej wynikającej z protokołów i zaświadczeń komisji kwalifikacyjnej załączonych do akt sprawy. Wbrew stanowisku skarżącego zarówno wysokość

tych stawek jak i okres ich obowiązywania znajduje pełne uzasadnienie w tych dokumentach. Wynika z nich, i takiej interpretacji (za wyjątkiem roku 1969 i w sprzeczności do wyroku w sprawie VIII U 2671/07 za rok 1973) dokonał organ rentowy dokonując wyliczeń na zarządzenie Sądu Apelacyjnego, że stawka godzinowa wynosiła: od 1 kwietnia 1967r. do 30 kwietnia 1968r. – 5,20 zł, od 1 maja 1968r. do 31 lipca 1969r. – 6,00 zł, od 1 sierpnia 1969r. do 7 sierpnia 1971r. – 7,00 zł, od 8 sierpnia 1971r. do 31 grudnia 1972r. – 8,00 zł, od 2 stycznia 1973r. do 30 kwietnia 1973r. – 9,50 zł i od 1 maja 1973r. do 31 grudnia 1973r. – 12 zł. W każdym protokole i zaświadczeniu podane są stawki dotychczasowe oraz wnioskowane nowe. Każdy z tych dokumentów opatrzony jest datą, a z zeznań świadka B. Ż. wynika, że pracownik zawsze otrzymywał stawkę proponowaną przez komisję. Zeznania świadka znajdują potwierdzenie w protokołach i zaświadczeniach, skoro proponowana poprzednio przez komisję stawka oznaczona jest jako dotychczasowa. Jednoznacznie to oznacza, że stawki proponowane przez komisję były od daty zaświadczenia, czy protokołu obowiązujące. Nie powinno też budzić wątpliwości ile godzin miesięcznie ubezpieczony pracował, skoro niekwestyjne jest, że pracował w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy dokonując hipotetycznego wyliczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w okresie od 1 kwietnia 1967r. do 31 grudnia 1973r. nie miał wątpliwości ile godzin w każdym roku przepracował ubezpieczony. Przy uwzględnieniu więc stawek godzinowych i pełnego wymiaru czasu pracy podstawa wymiaru składek wyniosła: w roku 1967 - 9079,20 zł, w roku 1968 - 13438 zł, w roku 1969 - 15010 zł, w roku 1970 - 16422 zł, w roku 1971 - 17382 zł, w roku 1972 - 18704 zł, w roku 1973 - 26193 zł.

Zgodnie z treścią art. 111 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1)z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2)z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3)z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Organ rentowy dokonał hipotetycznego przeliczenia emerytury przy zastosowaniu stawek godzinowych wynikających z protokołów i zaświadczeń i okazało się, że najkorzystniejsze jest obliczenie świadczenia z 20 lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. z lat 1969-1985, 1991-1993, bowiem wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 93,76% i jest wyższy od poprzednio obliczonego, który wynosił 91,50%.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 kpc orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku. W pozostałym zakresie apelacja jako niezasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 kpc, o czym orzeczono w punkcie drugim wyroku.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 kpc. Organ rentowy nie wnosił o zwrot kosztów postępowania. Wniosek taki złożył natomiast ubezpieczony w odpowiedzi na apelację. Wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczona została na kwotę 300 zł i obejmowała doliczenie do podstawy wymiaru w latach 1967-1972 dodatku za pracę w warunkach szkodliwych oraz uwzględnienie stawek godzinowych w okresie od 1967-1973. Sąd Apelacyjny uwzględnił apelację w zakresie dodatku za pracę w warunkach szkodliwych. W pozostałym zakresie apelacja została oddalona. Wobec częściowego uwzględnienia żądań sąd, kierując się względami słuszności, koszty postępowania między stronami wzajemnie zniósł. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2011 r., II PZ 10/11, LEX nr 1068033).